

परस्मैपदिन् (vom vorherg.) adj. die Endungen des Activums annehmend: धातु P. 3, 4, 2, Sch. 1, 3, 29, VArtt. 1, Sch. Siddh. K. zu 3, 1, 82.

परस्मैभाषा f. = परस्मैपद P. 6, 3, 8, Sch. भाषा(?) VArtt.

परस्व (पर + स्व) n. fremdes Eigenthum N. 20, 7, pl. RAGH. 1, 27. परस्वादायिन् M. 7, 123. °कृत् VARĀH. BRH. S. 8, 52. 15, 16. °कृष्ण HALĀJ. 5, 57. °प्रक् PRAB. 27, 16. परस्वोपजीविन् R. 1, 6, 11.

परस्वध m. = परस्वध RĀJAM. zu AK. ÇKDa.

परस्वत् m. ein best. grösseres Thier, viell. der wilde Esel: अयमिन्द्र वृषाकपिः परस्वत् कृतं विदत् R.V. 10, 86, 18. यावत्परस्वतः पसस्तावति वर्धतां पसः AV. 6, 72, 2. 20, 131, 22. ईशानाय परस्वत् आ लभते VS. 24, 8. — Vgl. पारस्वत.

परःसकृत् (परस् + स°) adj. f. आ mehr als tausend Sch. zu AK. 3, 2, 13. H. 1425, Sch. °आ कृत्यताम् AV. 8, 8, 11. प° ÇAT. Br. 13, 3, 4, 13. ÂCV. ÇR. 9, 11. UTTARĀMĀK. 7, 13. MAHĀVĪRĀK. 76, 3 v. u. NAISH. 8, 94.

परःसामन् (परस् + सा°) adj. überschüssige Sāman habend; so heissen gewisse Opfertage (TBr. Comm.): अग्निष्टोमाः परःसामानः कार्याः TBr. 1, 2, 3, 1. TS. 7, 3, 10, 2. 3. KĀTH. 33, 4, 8 (परसामन् geschrieben).

परहंस m. = परमहंस Verz. d. B. H. No. 645.

परहन् (पर + हन्) adj. die Feinde tödtend, m. N. pr. eines Fürsten MBh. 1, 232.

परहित (पर + हित) n. das Wohl des Andern: भूमौ नहि परहितात्पुण्यमधिकम् BHARTṢ. 1, 52.

परहितरहित (प° + र°) m. N. pr. eines Commentators des Pañkākrāma BURN. Intr. 358.

परा praep. gaṇa प्रादि zu P. 1, 4, 58. Vop. 1, 8. weg, ab, fort, hin, per (vgl. pereō mit पराऽऽ, perdo mit परादि); nur in Verbindung mit Zeitwörtern und in Zusammensetzung mit Substantiven. Gegens. आ Nir. 1, 3. In H. an. 7, 43 und MED. r. 68. 69 werden folgende Bedeutungen angegeben: अभिमुख्य, प्रातिलोम्य, गति, विक्रम, धर्षण, हिंसा (वध), विमोक्ष, भृशम्. DURGĀD. (Schol. des Vop.) kennt nach ÇKDa. die Bedeutungen प्रत्यावृत्ति, भङ्ग, अनादर und न्यग्भाव. — Hängt mit पर, परस् und प्र zusammen.

पराक् s. u. पराञ्.

पराक् (von अञ् mit परा) 1) Ferne (nur im loc. und abl.); loc. in der Ferne (Gegens. अर्वाकि) NAISH. 3, 26. यत्पराके अर्वाके अस्ति भेषजम् R.V. 8, 9, 13. रजसः पराक् 7, 100, 5. यत्रैतान्वेत्य निरुक्तान्पराक् VS. 35, 20. abl. aus der Ferne, fern: आत्तादा पराकात् R.V. 1, 30, 21. आ जग्मथुः पराकाद्विचय गमश्च मर्त्यम् 10, 22, 6. 77, 6. 108, 4. पुज्ञाना पराकात् 7, 75, 4. 8, 5, 31. — 2) m. N. eines Trirātra PAÑKĀV. Br. 21, 8, 2. 8. ÇĀÑKH. ÇR. 16, 22, 7. figg. KĀTṢ. ÇR. 23, 2, 8. पराकच्छन्दोमपराको ÂCV. ÇR. 10, 2. — 3) m. eine best. Kastelung, = व्रत TRIK. 3, 3, 31. MED. k. 111. यतात्मनो ऽप्रमत्तस्य द्वादशाक्षमभोजनम् । पराको नाम कच्छे ऽयं सर्वपापपानोदनः ॥ M. 11, 215. 258. JĀĀN. 3, 321. 265. षडिर्भवैः कच्छेचारी ब्रह्मका तु विमुद्ध्यति । मासि मासि पराकेण त्रिभिर्वर्षैर्व्यपोकति AṅGIRAS im ÇKDa. — 4) m. Schwert TRIK. MED. — Nach VIÇVA im ÇKDa. = कुत्र winzig, रोगविशेष (viell. bildet Beides zusammen nur eine Bed.) eine best. Krankheit, जन्तुविशेष ein best. Thier.

पराकात् (von पराकात्, abl. von पराक) adv. aus der Ferne: °ता-  
IV. Theil.

च्छिद्रिवस्वो नतत्त नो गिरिः R.V. 8, 81, 27.

पराकाश (von काष् mit परा) m. eine ferne Aussicht, — Erwartung: अशापराकाशो त आदे ÇAT. Br. 14, 9, 4, 11.

पराह् (von पराञ्) n. Nichtwiederkehr: त्रिवृतः LĪTṢ. 9, 7, 9. अ° ÇĀÑKH. Br. 10, 4.

पराकपुष्पी (पराञ् + पुष्प) f. Achyranthes aspera (s. अयामाग) RĪĀAN. im ÇKDa. — Vgl. प्रत्यकपुष्पी.

पराक्रम (von क्रम् mit परा) m. 1) muthiges, kräftiges Auftreten, Anstrengung, Muth, Kraft, Macht, Gewalt; = शक्ति AK. 2, 8, 3, 71. 3, 4, 23, 141. H. 796. = उद्योग AK. 3, 4, 23, 141. MED. m. 61. = विक्रम H. 739. an. 4, 217. MRD. HALĀJ. 4, 38. = सामर्थ्य H. an. MED. = अभियोग H. an. — M. 7, 11. Hip. 2, 2. 36. MBh. 4, 800. R. 6, 81, 8. 83, 34. 84, 28. 97, 2. 3. SUÇR. 1, 17, 11. उपायेन हि तत्कुर्याद्यत्र शक्यं पराक्रमैः Spr. 498. तव बुद्धिपराक्रमैः MBh. 14, 1496. जम्भितं तदनुर्दष्टा शैवं विष्णुपराक्रमैः R. 1, 75, 19. सिध्यन्तु च पराक्रमाः 2, 23, 19. R. GORR. 2, 94, 13. Spr. 442. 128. KATHĀS. 33, 158. MĀRK. P. 20, 25. PAÑKĀT. 20, 3. अचित्य° (der Schöpfer) M. 1, 51. सत्य° N. 21, 20. R. 1, 1, 20. DAÇ. 2, 64. भीम° N. 1, 5, 21, 18. शीघ्र° R. GORR. 2, 70, 10. ते तु क्रोधसमाविष्टाः सर्वे भीमपराक्रमाः । तदन्नो बोधयिष्यतश्चक्रुरन्यं पराक्रमम् ॥ so v. a. Anstrengung, Versuch 6, 37, 49. 56. Am Ende eines adj. comp. f. आ MBh. 9, 2659. 13. 2399. R. 1, 27, 14. R. GORR. 1, 28, 20. Gewalt, Kraft (eines Bogens): धनुर्भीमपराक्रमम् R. 1, 75, 17. Nach ÇABDAR. im ÇKDa. ist पराक्रम auch = निष्क्रान्ति das Hinaus-treten. — 2) unter den Namen Viṣṇu's H. ç. 71. — 3) N. pr. eines Helden auf Seiten der Kuru MBh. 7, 6850. eines Vidjādhara-Fürsten (neben Âkrāma, Vikrāma und Sañkrāma) KATHĀS. 48, 78. — Vgl. कार्पा°.

पराक्रमकेशरिन् (प° + के°) m. N. pr. eines Prinzen, eines Sohnes des Vikramakeçarin, Vst. in Verz. d. Oxf. H. 132, b, 14.

पराक्रमवत् (von पराक्रम) adj. mit Muth, Kraft ausgestattet MĀRK. P. 21, 92.

पराक्रमिन् (von क्रम् mit परा oder von पराक्रम) adj. Muth —, Kraft an den Tag legend MBh. 6, 1915. 7, 735. 13, 1977. HARIV. 13661. पाण्डवार्थे MBh. 5, 3026. 6, 720.

पराक्रान्तर (von क्रम् mit परा) nom. ag. dass.: पाण्डवार्थे पराक्रान्तुस्तव MBh. 6, 1945.

पराग m. 1) Blütenstaub AK. 2, 4, 4, 17. 3, 4, 3, 22. H. 1126. an. 3, 125. fg. MED. g. 40. HALĀJ. 2, 38. BHARTṢ. 1, 39. KATHĀS. 33, 12. SOM. NAL. 85. Gtr. 11, 26. पादपङ्कज° BUĀG. P. 2, 7, 4. 3, 7, 14 (wo °परागसेवार्ति° zu verbinden ist). DHŪRTAS. 69, 8. NALOD. 2, 83. pl. AMAR. 54. PRAB. 80, 1. — 2) Staub überh. AK. 3, 4, 3, 22. H. an. MED. HALĀJ. 5, 23. RAGH. 4, 30. — 3) wohlriechender Puder AK. H. an. MED. — 4) Sandel. — 5) Sonnen- oder Mondfinsterniss. — 6) Berühmtheit H. an. MED. — 7) Unabhängigkeit ÇABDAR. im ÇKDa. — 8) N. pr. eines Berges H. an. MED. — Wird auf गम् mit परा zurückgeführt. Vgl. ख°.

परागम् (पर + आगम्) m. die Ankunft —, der Einfall eines Feindes VARĀH. BRH. S. 32, 16.

परादृष्ट् (पराञ् + दृष्) adj. dessen Auge auf die Aussenwelt gerichtet ist BUĀG. P. 8, 19, 9.